



GGD Amsterdam



Sinds maart 2020 heeft de Nederlandse overheid diverse maatregelen getroffen om de corona-epidemie te beheersen. Om beter te begrijpen hoe mensen denken over de afgekondigde maatregelen, wat hun drijfveren zijn om zich hier aan te houden en wat de impact op mensen is, voeren het RIVM en GGD GHOR Nederland in samenwerking met de GGD'en een groot onderzoek uit. Het onderzoek gaat over het gedrag van mensen, wat vindt men van de gedragsmaatregelen van de overheid en hoe het fysiek, mentaal en sociaal met hen gaat in dit coronatijdperk.

Onderzoek gedragsmaatregelen corona en welbevinden Amsterdam

Resultaten panelonderzoek meting 8
RIVM-gedragsunit en GGD'en november 2020

In 't kort

- ✓ Amsterdamse deelnemers met klachten laten zich vaker testen dan in oktober.
- ✓ Uit landelijke cijfers blijkt dat deelnemers met een positieve testuitslag zich het best houden aan de thuisquarantaineregels: driekwart blijft thuis en vrijwel niemand ontvangt bezoek. Deelnemers met verkoudheidsklachten houden zich het minst vaak aan de thuisquarantaine.
- ✓ De vaccinatiebereidheid in het Amsterdamse panel is hoger dan landelijk; 66% wil zich laten vaccineren tegen 51% landelijk.
- ✓ Amsterdammers schatten de kans om anderen te besmetten met het virus lager in dan landelijke deelnemers.
- ✓ Het vertrouwen in de overheidsaanpak is toegenomen na een sterke daling tussen juli en oktober.
- ✓ Het draagvlak voor de huidige maatregelen blijft hoog. Deelnemers staan vaker achter de maatregel om een mondkapje te dragen in publieke binnenruimten dan 6 weken geleden, maar er is minder draagvlak om zich te laten testen bij verkoudheidsklachten.
- ✓ Een ruime meerderheid vindt de maatregelen effectief. Steeds meer deelnemers vinden het dragen van mondkapjes in het OV en in publieke binnenruimtes effectief.
- ✓ Van de extra maatregelen die genomen kunnen worden bij een toename van het aantal besmettingen is het draagvlak voor het sluiten van middelbare scholen het laagst. De maatregel 'verbod op sportactiviteiten binnen' kan op het hoogste draagvlak rekenen.
- ✓ Meer mensen lijken plekken te mijden waar het te druk is om voldoende afstand te houden. De mate waarin de gedragsadviezen worden opgevolgd is verder niet veranderd.
- ✓ Opnieuw ervaren Amsterdammers minder vaak dat mensen te dichtbij komen in vergelijking met eerdere metingen, de grootste afname zien we bij sporten in georganiseerd verband.
- ✓ Afstand houden, drukte vermijden en zich laten testen bij verkoudheid vindt men minder lastig dan in oktober. Een klein aantal deelnemers vindt het moeilijk om een mondkapje te dragen.
- ✓ Het mentaal welbevinden is niet veranderd ten opzichte van oktober. Psychische klachten komen in Amsterdam vaker voor bij 25- t/m 69-jarigen dan bij 70-plussers. Sociale problematiek komt het vaakst voor bij deelnemers met gezondheidsproblemen die het risico op een ernstig verloop van covid-19 vergroten.
- ✓ Deelnemers zijn vaker tevreden over hun sociale contacten, maar voelen zich ook vaker eenzaam dan in oktober.
- ✓ De trend in sport en bewegen is ongunstig.
- ✓ Ruim een kwart van de rokers rookt meer sinds het ingaan van de coronamaatregelen.

Hoe is het onderzoek uitgevoerd?

Sinds april 2020 doen het RIVM en de GGD'en onderzoek naar de gedragsmaatregelen rondom de corona-uitbraak. Meer informatie staat op www.rivm.nl/gedragsonderzoek/maatregelen-welbevinden. Een uitnodiging om een online vragenlijst in te vullen werd verstuurd aan GGD-, gemeente- en regiopanelen en via sociale media. In Amsterdam is het Stadspanel van OIS benaderd om mee te doen. Tussen april en november vonden 8 metingen plaats. In deze rapportage leest u de uitkomsten van meting 8, die uitgevoerd werd tussen 11 en 15 november.

Meting	Periode
Meting 1	20 - 24 april
Meting 2	8 - 13 mei
Meting 3	27 mei - 1 juni
Meting 4	17 - 21 juni
Meting 5	8 - 12 juli
Meting 6	19 - 23 aug
Meting 7	29 sept - 4 okt
Meting 8	11 - 15 nov

Er deden 1.349 Amsterdammers van 16 jaar en ouder mee aan alle 8 metingen, in heel Nederland waren er 18.942 deelnemers. In het Amsterdamse panel is het aandeel vrouwen even hoog als in de bevolking. Jongeren, inwoners die niet geboren zijn in Nederland en laag- en middelbaaropgeleiden zijn ondervertegenwoordigd. Van de deelnemers woont 43% alleen en heeft 10% thuiswonende kinderen tot 18 jaar. Landelijk telt het panel meer vrouwen en minder hoogopgeleiden dan in Amsterdam. Dat betekent dat de uitkomsten van het onderzoek niet zomaar te vertalen zijn naar de totale Amsterdamse bevolking door ondervertegenwoordiging van bepaalde groepen. Ze geven wel een indicatie. De resultaten in deze rapportage zijn gebaseerd op de deelnemers die aan alle metingen hebben meegedaan.

Opbouw panel en bevolking (%) Meting 8	panel Amsterdam	panel Nederland	bevolking Amsterdam
vrouwen	51	59	51
16 t/m 24 jaar	0	1	14
25 t/m 69 jaar	75	74	76
70+	25	25	10
niet in Nederland geboren	8	4	33
hoogopgeleid	76	61	-

Uitleg tabellen

Omwille van de leesbaarheid van de tabellen staan in de tekst alleen tabellen met Amsterdamse cijfers voor alle meetmomenten (tabellen a). De volledige tabellen voor Nederland en Amsterdam vindt u in de bijlage (tabellen b).

Uitleg tabellen: AM=Amsterdam; NL=Nederland; m1=meting 1 etc.; -: niet nagevraagd

Gedragmaatregelen

Sinds half maart gelden in ons land diverse gedragsregels om het aantal contacten met anderen te verminderen. De regels moeten er bij helpen dat tijdens contacten met anderen het coronavirus niet wordt overgedragen. In hoeverre houden mensen zich nog aan de regels?

Opvolgen adviezen nauwelijks veranderd

De mate waarin Amsterdammers de adviezen opvolgen is ten opzichte van meting 7 gelijk gebleven (tabel 1a). Alleen het aandeel Amsterdammers dat plekken mijdt waar het te druk is voor 1,5 meter afstand (51%) is sinds augustus gestegen. Geen handen schudden blijft het makkelijkst op te volgen advies, gevolgd door niet meer dan het maximaal aantal toegestane mensen thuis ontvangen. Regelmatig handen wassen wordt het minst vaak opgevolgd. Landelijke deelnemers volgen de adviezen over het algemeen beter op dan Amsterdamse panelleden, dit geldt voor handen wassen, papieren zakdoekjes gebruiken, 1.5 meter afstand houden en drukke plekken mijden (bijlage, tabel 1b).

Tabel 1a: Opvolgen adviezen (%)

	AM m1	AM m2	AM m3	AM m4	AM m5	AM m6	AM m7	AM m8
regelmatig handen wassen	31	31	32	31	34	31	32	32
nauwkeurig handen wassen ¹	51	49	49	47	46	48	48	48
gebruik papieren zakdoekjes ²	76	60	62	62	60	63	64	62
hoesten/niezen in de elleboog ²	63	64	68	67	67	67	68	70
geen handen schudden	100	100	99	99	98	99	100	100
1,5 m afstand houden ²	67	62	59	58	55	58	61	62
niet meer dan max. toegestaan aantal bezoekers thuis	94	94	92	91	91	92	94	93
niet op plek komen waar het te druk is voor 1,5 m afstand	-	-	-	54	46	43	48	51

¹minimaal 20 seconden

²berekend over de personen voor wie het van toepassing is

Gewoonte handen te wassen niet verder afgenomen

De cijfers voor handen wassen zijn ook deze meting niet of nauwelijks veranderd ten opzichte van de vorige meting (tabel 2a en bijlage tabel 2b). Uitzondering is het aandeel Amsterdammers dat hun handen wast voordat zij bij iemand op bezoek gaan: dat is lager (60%) dan bij de vorige meting (67%). We zien dat de landelijke deelnemers vaker hun handen wassen voordat zij naar buiten gaan (36%), voordat zij gaan eten (70%), en na het snuiten van de neus (62%) dan deelnemers uit Amsterdam.

Tabel 2a: Handen wassen (%)

Vaak tot altijd handen wassen ¹	AM m1	AM m2	AM m3	AM m4	AM m5	AM m6	AM m7	AM m8
voordat u naar buiten ging	31	29	29	27	26	30	30	30
als u weer thuis kwam	84	83	82	79	73	75	76	78
als u bij iemand op bezoek ging	72	69	70	64	58	62	67	60
voordat u ging eten	57	57	59	60	56	61	61	61
na toiletbezoek	90	88	88	87	87	88	87	90
na het snuiten van uw neus	46	41	46	45	45	48	49	48

¹berekend over de personen voor wie het van toepassing is

Mensen houden meer afstand

Opnieuw geven minder Amsterdamse deelnemers aan dat anderen te dichtbij komen dan de voorgaande meting, voor verschillende situaties (tabel 3a). De vragenlijst is afgenomen in de periode dat een tijdelijke verzwaring van de gedeeltelijke lockdown gold. Dit kan bijvoorbeeld de daling voor sporten in georganiseerd verband verklaren: in meting 7 geeft 57% van de Amsterdammers nog aan dat mensen te dichtbij kwamen tijdens sporten in georganiseerd verband, in deze meting is dat slechts 30%. Vanaf de gedeeltelijke lockdown half oktober is sporten in groepsverband beperkt toegestaan. Ook bij buitenshuis werken, boodschappen doen en voor iemand zorgen komen mensen minder vaak te dichtbij dan 6 weken geleden. De situaties 'bezoek thuis ontvangen' en 'vrienden of familie bezoeken' zijn in meting 8 samen als één situatie nagevraagd. Ook daarbij zien we in meting 8 een daling (49%) van het percentage deelnemers dat aangeeft dat mensen te dichtbij komen vergeleken met meting 7 (52% en 59%). Ook landelijk zien we voor bovengenoemde situaties een daling (bijlage tabel 3b). Opvallend is dat landelijke deelnemers (36%) vaker ervaren dat anderen te dichtbij komen bij sporten in georganiseerd verband dan Amsterdamse deelnemers (30%). Bij het boodschappen doen, de hond uitlaten en een frisse neus halen ervaren Amsterdamse deelnemers juist minder vaak dat anderen te dichtbij komen.

Tabel 3a: Afstandsregel (%)

Mensen kwamen (soms tot heel vaak) dichterbij dan 1,5 m de laatste keer in de afgelopen week dat u ¹ :	AM m1	AM m2	AM m3	AM m4	AM m5	AM m6	AM m7	AM m8
buitenshuis ging werken ²	50	59	64	64	71	69	61	54 ²
boodschappen ging doen	75	81	87	87	89	89	87	83
vrienden of familie bezocht	38	43	60	63	71	64	59	-
bezoek thuis heeft ontvangen	29	41	49	56	57	50	52	-
<i>op bezoek gaan/bezoek ontvangen³</i>	-	-	-	-	-	-	-	49
de hond uitliet of met de kinderen ging buitenspelen	32	38	44	48	49	34	30	-
frisse neus halen, buiten sporten	40	45	50	46	44	41	35	-
<i>buiten zijn (wandelen, spelen)⁴</i>	-	-	-	-	-	-	-	36
voor iemand ging zorgen	37	36	47	56	70	65	61	54
horecagelegenheid	-	-	-	43	60	49	49	-
culturele instelling (bioscoop, theater)	-	-	-	37	35	34	27	-
georganiseerd verband aan het sporten	-	-	-	41	56	50	57	30

¹berekend over de personen voor wie het van toepassing is

²in meting 8 is naar school/opleiding gaan toegevoegd aan de situatie van buitenshuis werken

³in meting 8 is vrienden of familie bezoeken en bezoek thuis ontvangen als één situatie nagevraagd

⁴in meting 8 is 'de hond uitlaten of met kinderen buitenspelen' en 'frisse neus halen of buiten sporten' als één situatie nagevraagd

Testpercentage toegenomen

Bijna een derde van het Amsterdamse panel (31%) rapporteerde verkoudheidsklachten nu of in de afgelopen 6 weken. Van hen heeft 37% zich laten testen. Bijna vier op tien deelnemers met klachten (38%) geeft aan dat deze klachten (waarschijnlijk) komen door een bestaande aandoening, zoals astma of allergie; 62% heeft nieuwe klachten. Het testpercentage bij deelnemers met klachten zonder onderliggende aandoening ligt op 52%. Dat is hoger dan in de vorige metingen, maar lager dan landelijk (58%; zie tabel 4). Van de deelnemers met klachten die (waarschijnlijk) wel komen door een onderliggende aandoening is 23% getest. Waarom laten deelnemers met klachten zich niet testen? De

belangrijkste reden daarvoor is dat het gaat om erg milde klachten en men denkt niet besmet te zijn met het coronavirus. Ook landelijk is dat de meest genoemde reden (61%).

Meeste testen in GGD teststraat

De meeste mensen lieten zich testen bij een teststraat van de GGD (81%). Nog eens 12% liet zich testen bij de huisarts of het ziekenhuis. Het aantal deelnemers dat zich op initiatief van de werkgever bij een bedrijf laat testen is toegenomen van 1 naar 5%. Landelijk ligt dat op 8%. Het testen vindt eerder plaats dan bij de vorige meting. De meerderheid (84%) gaf aan dat de test plaatsvond binnen 4 dagen nadat de klachten begonnen waren. Eind september was dat nog 80%. Landelijk gold dat voor 87% (tabel 4).

Tabel 4: Testen en vaccinatiebereidheid (%)

	AM m3	AM m5	AM m6	AM m7	AM m8	NL m8 ¹
testcijfer alle deelnemers met verkoudheidsklachten	-	-	30	30	37	46
testcijfer deelnemers met klachten niet door aandoening	-	-	39	44	52	58
test vond plaats:						
binnen 1-2 dagen	-	-	51	47	58	58
binnen 3-4 dagen	-	-	28	33	26	29
binnen 5-7 dagen	-	-	4	11	6	7
na 1 week	-	-	18	9	10	6
testlocatie						
ziekenhuis of huisarts	-	-	-	13	12	7
GGD Teststraat	-	-	-	76	71	71
GGD Teststraat prioriteitsregeling zorgmedewerkers, leraren	-	-	-	5	6	10
bedrijf (op mijn eigen initiatief)	-	-	-	6	4	4
bedrijf (via mijn werkgever)	-	-	-	1	5	8
buitenland	-	-	-	-	3	1
wil zich laten vaccineren als er een vaccin beschikbaar is						
ja	62	66	-	-	66	51
ja, maar eerst weten of ik al corona heb gehad	19	10	-	-	3	5
nee	4	4	-	-	6	13
weet ik nog niet	15	19	-	-	24	32

¹landelijke cijfers zijn afkomstig uit totaalbestand

Thuisquarantaine best opgevolgd na positieve test

Landelijke cijfers laten zien dat de thuisquarantaine het beste wordt nageleefd bij deelnemers met een positieve coronatest: 73% blijft thuis en 98% ontvangt geen bezoek. Van de deelnemers met verkoudheidsklachten blijft 31% thuis en ontvangt 67% geen bezoek. In de situatie dat een huisgenoot positief is getest, rapporteert van de deelnemers 57% thuis te blijven en 94% geen bezoek te ontvangen. Van degenen die door de GGD benaderd zijn na een nauw contact met een besmet persoon is 61% thuis gebleven en 87% heeft geen bezoek ontvangen. Na een melding van de CoronaMelder blijft 50% thuis en ontvangt 85% geen bezoek. Er zijn over het zich houden aan thuisquarantaine geen Amsterdamse cijfers beschikbaar, vanwege het kleine aantal deelnemers dat hiermee te maken heeft gehad.

Twee derde wil zich laten vaccineren

Vanaf januari 2021 is er in Nederland een vaccin tegen corona beschikbaar. Twee derde van de Amsterdamse panelleden geeft aan zich te willen laten vaccineren, 3% wil eerst weten of zij corona hebben gehad, 6% laat zich niet vaccineren en bijna een kwart (24%) weet het nog niet. Deze laatste groep is groter dan in mei en juli. Opvallend: in het landelijke panel is de vaccinatiebereidheid lager dan in Amsterdam. Van hen wil 51% zich laten vaccineren, 13% niet en 32% weet het nog niet. Een kleine groep landelijke panelleden (5%) wil eerst weten of zij corona hebben gehad (tabel 4).

Meer dan helft geen plannen voor feestdagen

Meer dan de helft van de Amsterdamse en landelijke panelleden (53%) weet half november nog niet hoe zij de feestdagen (Kerstmis en oud en nieuw) gaan doorbrengen. Een kwart van de Amsterdamse panelleden (24%) wil de feestdagen op een aangepaste manier vieren; landelijk is dat 31%. En 6% van de Amsterdamse deelnemers zal de feestdagen doorbrengen zoals ze dat altijd gedaan hebben, net zoveel als landelijk. Een deel van de panelleden viert de feestdagen niet vanwege corona (9%; landelijk: 8%) of omdat ze deze nooit vieren (8%; landelijk: 3%). Van de mensen die al plannen hebben, viert 33% de dagen thuis met gasten, 30% thuis zonder gasten en 35% bij vrienden of familie (cijfers niet in tabel).

8 op 10 thuis aan het werk

Van de Amsterdamse deelnemers met betaald werk, kan 20% niet thuiswerken. Dat is minder dan landelijk (35%). De panelleden die thuis kunnen werken, werken 79% van hun wekelijkse werkuren thuis, dat is meer dan 6 weken geleden (75%) en lijkt ook iets hoger dan landelijk (76%; cijfers niet in tabel).

Verklaringen gedrag van mensen

Als mensen denken dat de gedragsregels helpen om besmettingen van zichzelf of anderen met het coronavirus te voorkómen kan dit hun motivatie versterken. Hierover zijn verschillende vragen gesteld in het panelonderzoek.

Dragen van mondkapje vindt men vaker effectief

Een ruime meerderheid van de deelnemers vindt nog steeds dat de adviezen van de overheid helpen om de verdere verspreiding van het coronavirus tegen te gaan (tabel 5a). Er is een duidelijke stijging wat betreft het dragen van een mondkapje in het OV: 61% van de Amsterdammers vindt de maatregel effectief, ten opzichte van 51% in meting 7 en 30% in meting 4. Ook het dragen van een mondkapje in publieke ruimtes wordt veel vaker als effectief gezien (57%) dan in de vorige meting (37%). Ook landelijk zijn deze cijfers gestegen (bijlage tabel 5b). Toch blijven het gebruik van mondkapjes en het advies om een beperkt aantal bezoekers thuis te ontvangen de maatregelen waarvan deelnemers het minst sterk overtuigd zijn van het nut, zowel in Amsterdam als landelijk.

Tabel 5a: Effectiviteit van de adviezen (%)

Indruk effectiviteit van maatregelen (heel) hoog	AM	AM	AM	AM	AM	AM	AM	AM
	m1	m2	m3	m4	m5	m6	m7	m8
20 seconden handen wassen	80	85	82	79	79	76	78	78
hoesten/niesen in de elleboog	73	81	80	78	78	75	75	78
gebruik papieren zakdoekjes	76	79	80	77	74	74	72	74
geen handen schudden	90	95	95	93	93	93	92	95
1,5 meter afstand houden	86	90	79	77	82	89	92	91
thuisblijven bij verkoudheid	89	95	92	89	91	91	88	90
werk zoveel mogelijk thuis	-	92	90	86	86	92	92	92
vermijd drukte	-	96	94	91	93	95	96	96
blijf zoveel mogelijk thuis	84	-	-	-	-	-	-	85
bij verkoudheid huisgenoten: blijf thuis, geen bezoek	-	-	96	96	94	95	95	94
bij verkoudheid laten testen	-	-	-	78	83	89	83	83
mondkapje in OV dragen	-	-	-	30	37	42	51	61
mondkapje in publieke binnenruimtes dragen	-	-	-	-	-	-	37	57
maximaal aantal bezoekers thuis	-	-	-	-	-	-	67	63

Minder moeite met afstand houden

Opnieuw vinden minder Amsterdamse deelnemers het moeilijk om afstand te houden (26%) dan in de vorige meting (tabel 6a). Ook daalde het aandeel panelleden dat het moeilijk vindt om drukte te vermijden (15%) en zich te laten testen bij verkoudheid (16%), hoewel het laatste cijfer nog wel hoger is dan in meting 6. Slechts 9% van de Amsterdammers vindt het (heel) moeilijk om een mondkapje in publieke binnenruimtes te dragen. Het advies om een maximum aantal gasten thuis te ontvangen vindt 9% van de Amsterdamse deelnemers (heel) moeilijk, tegenover 15% van de landelijke deelnemers. We zien hier wel een lichte stijging ten opzichte van meting 7. In vergelijking met Amsterdammers vinden landelijke deelnemers het minder moeilijk om zich bij verkoudheid te laten testen (11%) en om zoveel mogelijk thuis te blijven (22%). De landelijke cijfers staan in tabel 6b van de bijlage.

Tabel 6a: Moeilijkheid van de adviezen (%)

(heel) moeilijk ²	AM	AM	AM	AM	AM	AM	AM	AM
	m1	m2	m3	m4	m5	m6	m7	m8
20 seconden handen wassen	9	19	19	18	20	20	16	17
hoesten/niesen in de elleboog	8	17	15	15	13	13	11	13
gebruik papieren zakdoekjes	5	15	14	14	15	16	14	15
1,5 meter afstand houden	25	32	37	39	43	36	32	26
geen handen schudden	4	2	2	3	3	2	1	2
zoveel mogelijk thuis werken	-	20	17	24	20	24	23	24
drukke vermijden	-	15	13	20	20	22	22	15
zoveel mogelijk thuis blijven	31	30	-	-	-	-	-	27
bij verkoudheid thuis blijven	-	12	15	20	16	17	20	18
bij verkoudheid huisgenoten: blijf thuis, geen bezoek	-	-	7	10	10	12	12	11
bij verkoudheid laten testen	-	-	-	9	8	12	21	16
mondkapje in OV dragen	-	-	-	23	16	12	7	6
mondkapje in publieke binnenruimtes dragen	-	-	-	-	-	-	-	9
maximaal aantal bezoekers thuis	-	-	-	-	-	-	5	9

²berekend over de personen voor wie het van toepassing is. Door een andere rekenmethode van het RIVM verschillen sommige cijfers van cijfers uit eerdere rapportages.

Inschatting kans om anderen te besmetten lager dan landelijk

Van de Amsterdamse deelnemers vindt 11% het (zeer) waarschijnlijk dat zijzelf besmet raken met het virus (tabel 7a). Dit is iets lager dan in de vorige meting (14%). Verder denkt 38% van de Amsterdamse deelnemers dat het (zeer) waarschijnlijk is dat zij anderen besmetten met het virus als zij zelf drager zijn. Net als in voorgaande metingen is dit lager dan het landelijke cijfer (47%) (bijlage tabel 7b). De inschatting van de ernst om zelf besmet te raken of anderen te besmetten is niet veranderd ten opzichte van eerdere metingen. Ook zijn er daarin geen verschillen tussen de Amsterdamse en landelijke cijfers.

Tabel 7a: Kans en ernst besmetting (%)

	AM	AM	AM	AM	AM	AM	AM	AM
	m1	m2	m3	m4	m5	m6	m7	m8
inschatting kans (zeer) waarschijnlijk								
zelf besmet raken	11	10	8	8	8	10	14	11
anderen besmetten	41	39	41	37	38	41	40	38
inschatting ernst (heel) erg								
zelf besmet raken	58	57	59	63	66	72	70	70
anderen besmetten	91	93	91	92	93	94	94	94

Van de Amsterdamse deelnemers heeft 14% zelf covid-19 gehad of iemand in het gezin of huishouden, iets meer dan landelijk (12%). Een vijfde van de 18- t/m 69 jarige deelnemers in Amsterdam (20%) behoort tot de risicogroep op een ernstig beloop van covid-19 vanwege gezondheidsproblemen, zoals diabetes, astma of hartaandoeningen. Nog eens 25% behoort vanwege zijn of haar leeftijd (70+) tot de risicogroep.

Draagvlak voor adviezen blijft hoog

Net als in alle voorgaande metingen is er veel draagvlak voor de huidige maatregelen, zowel in Amsterdam als landelijk. Variërend per maatregel staat 68% tot 95% van de deelnemers in Amsterdam er achter (tabel 8.1a). Het meeste draagvlak is er voor 'geen handen schudden' en 'vermijd drukte'. Het minste draagvlak is er voor het advies om zoveel mogelijk thuis te blijven (68%), dit ligt lager dan landelijk (78%). Voor de mondkapjesplicht in publieke binnenruimtes is meer draagvlak dan in oktober. Ook het draagvlak voor thuisquarantaine na een bezoek aan een 'oranje' of 'rood' gebied is in Amsterdam toegenomen. In vergelijking met heel Nederland (79%) staan Amsterdamse deelnemers (72%) minder vaak achter het advies om zich te laten testen bij verkoudheidsklachten. Bovendien daalt het draagvlak hiervoor in Amsterdam. De cijfers voor Nederland staan in tabel 8.1 b (bijlage).

Tabel 8.1a: Draagvlak voor maatregelen nu (%)¹

(helemaal) eens	AM m1	AM m2	AM m3	AM m4	AM m6	AM m7	AM m8
20 seconden handen wassen	95	96	95	94	91	92	93
hoesten/niezen in elleboog	92	94	92	94	92	93	93
papieren zakdoekjes gebruiken	87	91	90	89	88	90	88
geen handen schudden	94	95	96	95	93	96	95
1.5 meter afstand houden	95	95	91	87	90	93	93
blijf zoveel mogelijk thuis	75	-	-	-	-	-	68
thuisblijven bij verkoudheidsklachten	87	92	89	86	84	80	81
reis niet naar het buitenland	92	90	88	-	-	-	84
zoveel mogelijk thuis werken	-	90	85	78	81	85	82
vermijd drukte	-	96	95	93	94	96	94
thuisblijven bij huisgenoten met klachten	-	-	95	94	92	91	91
mondkapje in ov	-	-	-	71	87	90	91
testen bij verkoudheidsklachten	-	-	-	74	79	74	72
quarantaine na bezoek hoog risicogebied	-	-	-	-	87	73	83
quarantaine na contact mogelijk besmet persoon	-	-	-	-	89	85	89
mondkapje in publieke binnenruimtes	-	-	-	-	-	78	87
max. aantal bezoekers thuis en 1,5 m afstand	87	82	79	-	81	83	80
max. 2 personen/ 1 huishouden binnen en buiten	-	-	-	-	-	-	71
sport met max. 2 personen op 1,5 meter afstand	-	-	-	-	-	-	75

¹in meting 5 is deze vraag niet gesteld

Op lange termijn minder steun sociale beperkingen

Als de maatregelen nog 6 maanden duren, blijft het draagvlak voor de hygiënemaatregelen en het testen bij klachten ongeveer gelijk (tabel 8.2a). Voor andere maatregelen is er dan minder steun, met name voor de beperking van het aantal bezoekers thuis. Ook daalt het aandeel Amsterdamse panelleden dat achter de adviezen staat om met maximaal 2 personen of 1 huishouden binnen of buiten af te spreken, niet naar het buitenland te reizen en te sporten met maximaal 2 personen op 1,5 meter afstand, als deze nog zes maanden gaan duren. Landelijk zien we eenzelfde beeld (bijlage tabel 8.2 b). Toch staat ook op langere termijn nog steeds meer dan de helft van de deelnemers in Amsterdam achter de maatregelen.

Tabel 8.2a: Draagvlak voor maatregelen als ze nog 6 maanden duren (%)

(helemaal) eens	AM	AM	AM	AM	AM	AM	AM	AM
	m1	m2	m3	m4	m5	m6	m7	m8
20 seconden handen wassen	90	93	92	91	88	89	91	91
hoesten/niezen in elleboog	90	93	91	92	91	91	91	91
papieren zakdoekjes gebruiken	89	92	89	88	87	88	89	89
geen handen schudden	86	90	89	84	85	91	94	93
1.5 meter afstand houden	67	73	69	61	66	81	88	85
blijf zoveel mogelijk thuis	35	-	-	-	-	-	-	58
thuisblijven bij verkoudheidsklachten	77	82	78	71	76	79	74	71
reis niet naar het buitenland	65	67	59	-	-	-	-	71
zoveel mogelijk thuis werken	-	64	62	58	61	75	75	73
vermijd drukte	-	82	79	75	80	87	89	87
thuisblijven bij huisgenoten met klachten	-	-	86	81	85	89	87	86
mondkapje in ov	-	-	-	62	70	82	87	86
testen bij verkoudheidsklachten	-	-	-	70	74	80	72	73
quarantaine na bezoek hoog risicogebied	-	-	-	-	-	85	70	78
quarantaine na contact mogelijk besmet persoon	-	-	-	-	-	88	83	85
mondkapje in publieke binnenruimtes	-	-	-	-	-	-	72	81
max. aantal bezoekers thuis en 1,5 m afstand	45	47	42	-	-	72	65	61
max. 2 personen/ 1 huishouden binnen en buiten	-	-	-	-	-	-	-	57
sport met max. 2 personen op 1,5 meter afstand	-	-	-	-	-	-	-	62

Minste draagvlak lokale sluiting scholen

Bij een toenemend aantal besmettingen kunnen landelijk of regionaal extra maatregelen ingevoerd worden. Voor alle maatregelen geldt dat Amsterdamse deelnemers vaker achter regionale invoering staan dan achter landelijke invoering (tabel 8.3). De maatregel 'verbod op sportactiviteiten binnen' kan op het hoogste draagvlak rekenen. Voor 'het sluiten van middelbare scholen' is het draagvlak het laagst, zowel voor landelijke (43%) als regionale invoering (52%). De cijfers wijken weinig af van de landelijke cijfers, alleen is in Amsterdam meer draagvlak voor een landelijke sluiting van winkels dan elders.

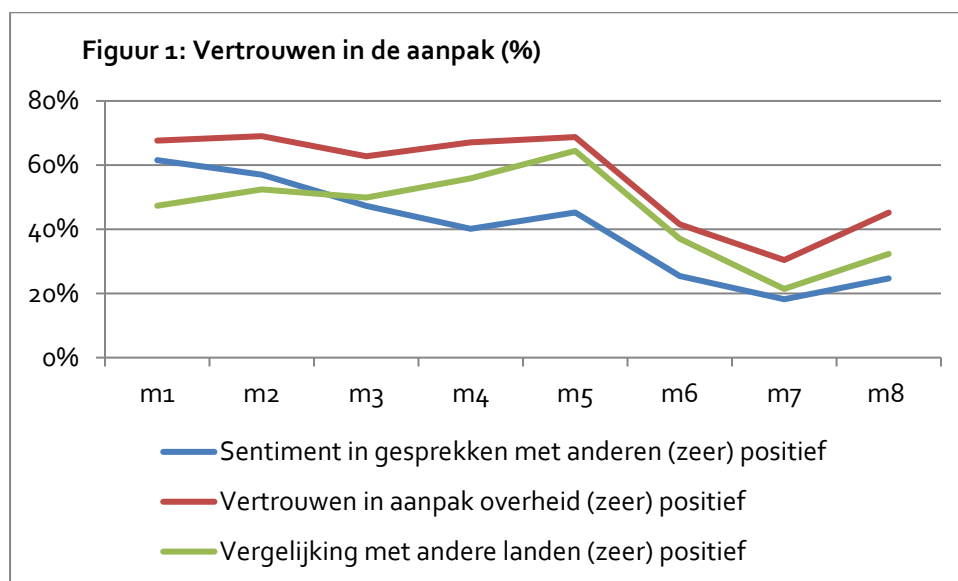
Tabel 8.3 : Draagvlak extra maatregelen bij toenemende besmettingen (%)

landelijke maatregelen (helemaal) eens	AM m8	NL m8 ¹
avondklok	55	55
sluiten van winkels	50	44
sluiten middelbare scholen	43	44
sluiten mbo, hbo, universiteiten	51	50
verbod sportactiviteiten binnen	63	59
regionale maatregelen (helemaal) eens		
avondklok	59	61
sluiten van winkels	53	52
sluiten middelbare scholen	52	54
sluiten mbo, hbo, universiteiten	58	58
verbod sportactiviteiten binnen	67	65

¹landelijk cijfer uit totaalbestand

Vertrouwen overheidsaanpak gestegen

Het vertrouwen in de aanpak van de overheid is gestegen. In september had slechts 30% van de Amsterdamse deelnemers hierin veel vertrouwen tegen 45% in november (tabel 9a). Nog steeds is het vertrouwen in overheidsaanpak lager dan tussen april en juli (figuur 1). Ook het percentage Amsterdamse deelnemers dat in gesprekken met anderen positief is over de Nederlandse aanpak is sinds de vorige meting toegenomen. De Amsterdamse panelleden zijn minder positief over de aanpak dan panelleden elders uit Nederland. Een derde van het Amsterdamse panel (32%) is in november van mening dat het Nederlandse beleid beter is dan dat van andere landen. Ook dat cijfer is gestegen, maar ligt lager dan het landelijke cijfer (42%; tabel 9a en bijlage tabel 9b).



Een derde wil Coronamelder gebruiken

De app 'Coronamelder' van de Nederlandse overheid is sinds 10 oktober landelijk beschikbaar. Van de Amsterdamse deelnemers heeft 47% de app gedownload. Dit is minder dan landelijk (55%). Ook is aan deelnemers gevraagd of ze bekend zijn met het coronadashboard van de Nederlandse overheid. Een vijfde van de panelleden (18%) bekijkt dit dashboard regelmatig, 73% kent het wel, maar gebruikt het zelden en 9% is er niet mee bekend (tabel 9a en bijlage tabel 9b).

Tabel 9a: Houding ten opzichte van het overheidsbeleid (%)

Deelnemer geeft aan:	AM	AM	AM	AM	AM	AM	AM	AM
	m1	m2	m3	m4	m5	m6	m7	m8
(zeer) positief over aanpak in gesprekken met anderen	62	57	47	40	45	25	18	25
(heel) veel vertrouwen in aanpak overheid	68	69	63	67	69	42	30	45
NL beleid beter dan andere landen	47	52	50	56	64	37	21	32
positief over Coronamelder	-	-	-	-	-	40	39	36
ik heb Coronamelder gedownload	-	-	-	-	-	-	-	47
ik kijk regelmatig op coronadashboard	-	-	-	-	-	-	21	18

Welbevinden en leefstijl

De maatregelen hebben impact op onze mentale, fysieke, en sociale gezondheid. Ook deze aspecten zijn in kaart gebracht.

Mentaal welbevinden stabiel

Van de deelnemers uit Amsterdam ervaart in november 14% in enige mate psychische klachten, net zo vaak als bij de vorige meting (figuur 2). Bij een klein aantal (5%) gaat het om matige of ernstige klachten. Ook het percentage Amsterdamse deelnemers dat een onvoldoende rapportcijfer aan hun leven geeft, is gelijk gebleven. De cijfers voor mentaal welbevinden wijken niet of nauwelijks af van het landelijke cijfer. Wat blijkt verder? Psychische klachten komen in Amsterdam vaker voor bij 25- t/m 69-jarigen dan bij 70-plussers. Vooral deelnemers tot 70 jaar met gezondheidsproblemen die het risico op een ernstig verloop van covid-19 vergroten scores ongunstig. Van hen rapporteert 24% psychische klachten en geeft 17% het leven een onvoldoende.

Tabel 10a: Welbevinden (%)

	AM m1	AM m2	AM m3	AM m4	AM m5	AM m6	AM m7	AM m8
onvoldoende rapportcijfer leven	14	10	9	6	5	6	7	7
psychische gezondheid								
psychisch gezond	83	85	86	87	88	87	85	86
psychisch licht ongezond	10	11	10	10	9	8	9	9
psychisch matig ongezond	5	4	3	2	3	3	5	4
psychisch ernstig ongezond	1	1	1	1	1	2	1	1
welzijnsgevoelens afg. week¹								
(heel) vaak angstig	-	-	-	-	-	-	-	4
(heel) vaak stress	-	-	-	-	-	-	-	12
(heel) vaak slaapproblemen	-	-	-	-	-	-	-	18

¹in meting 8 is op andere manier gevraagd naar welzijnsgevoelens van mensen dan in meting 1-7

Van de Amsterdamse panelleden voelde 4% zich in de afgelopen week (heel) vaak angstig en was 12% (heel) vaak gestrest. Verder zegt 18% (heel) vaak last te hebben gehad van slaapproblemen. Dit komt overeen met de landelijke cijfers, met uitzondering voor de stressgevoelens die in Amsterdam iets lager lijken. De vragen over deze welzijnsgevoelens zijn op een andere manier gesteld dan in voorgaande metingen, waardoor er geen vergelijking in de tijd mogelijk is (tabel 10a en bijlage tabel 10b).

Meer tevredenheid over sociale contacten

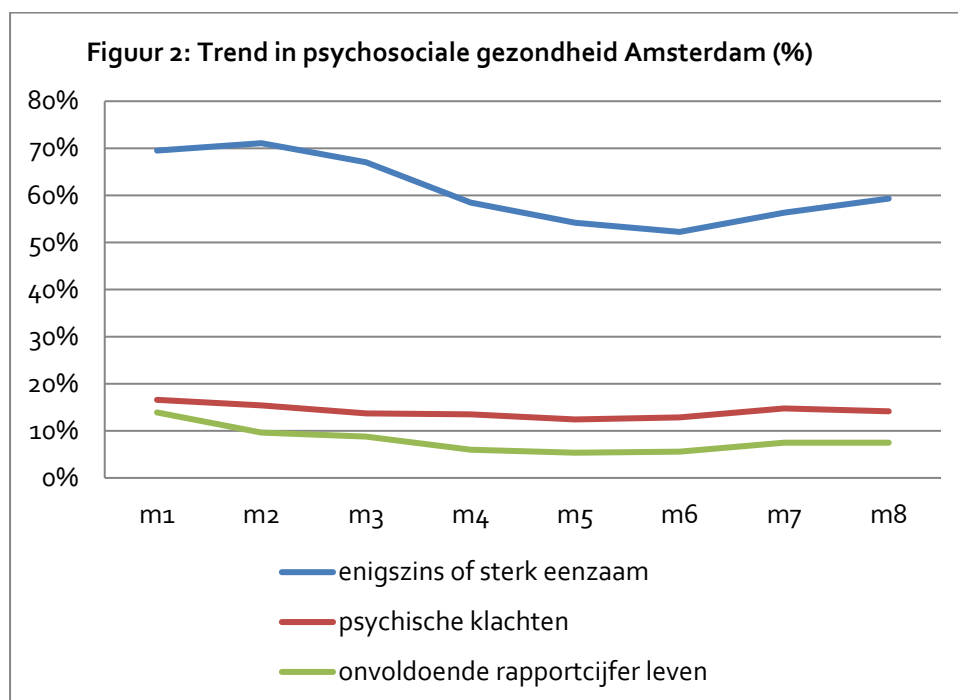
De tevredenheid over de sociale contacten is in november licht verbeterd. Amsterdamse deelnemers geven vaker aan dat zij goed contact ervaren met anderen en dat zij digitale en telefonische contacten als positief ervaren. Ook zijn ze meer tevreden over de kwaliteit van hun sociale contacten. De landelijke cijfers laten weinig verandering zien ten opzichte van de vorige meting. Eén uitzondering: landelijke deelnemers geven vaker aan dat ze het missen om familie en vrienden in het echt te zien dan in oktober (bijlage tabel 11b).

Tabel 11a: Eenzaamheid en sociale contacten (%)

	AM m1	AM m2	AM m3	AM m4	AM m5	AM m6	AM m7	AM m8
eenzaamheid								
niet eenzaam	30	29	33	42	46	48	44	41
enigszins eenzaam	52	54	54	45	40	40	42	44
sterk eenzaam	17	17	13	14	14	13	15	15
kwaliteit sociale contacten								
ik ervaar goed contact met familie, vrienden, kennissen	76	58	59	64	70	63	61	66
digitale/telefonische contacten ervaar ik als positief	77	70	66	64	63	64	62	67
alles bij elkaar ervaar ik de kwaliteit van mijn sociale contacten goed	63	53	52	55	62	60	53	57
ik mis het om mijn vrienden of familie in het echt te zien	-	79	75	67	54	55	66	69

Eenzaamheid licht toegenomen

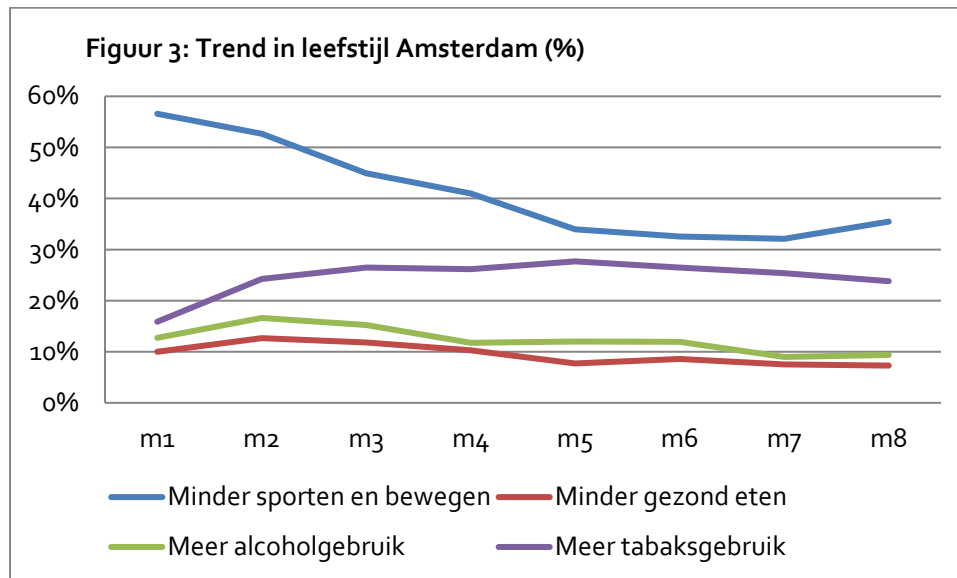
De eenzaamheidsgevoelens van deelnemers uit Amsterdam zijn licht gestegen: in november voelt 59% zich enigszins of sterk eenzaam tegen 56% begin oktober. Ten opzichte van de situatie in het voorjaar zijn de cijfers nog steeds lager (figuur 2). Landelijk zien we dezelfde trend (zie tabel 11a en bijlage tabel 11b). Wie lopen meer risico op sociale problematiek? Dit speelt vaker bij deelnemers met gezondheidsproblemen die het risico op een ernstig verloop van covid-19 vergroten. Van hen voelt 69% zich eenzaam en ervaart 47% de kwaliteit van zijn of haar sociale contacten als goed.



Iets minder sport en beweging

In november gaf 35% van de Amsterdamse deelnemers aan dat zij minder sporten en bewegen dan voor de coronamaatregelen, in oktober was dat nog 32% (figuur 3). Het cijfer is vergelijkbaar met landelijk (33%). Ook landelijk stijgt het aantal deelnemers dat minder sport sinds oktober. De coronamaatregelen

hebben weinig invloed op het voedingsgedrag, 79% van de deelnemers eet even gezond als voorheen. Het aandeel panelleden dat minder gezond eet dan voor de coronapandemie was bij meting 2 in mei het hoogste (13%) en is daarna gedaald. Het voedingsgedrag verschilt niet van het landelijke cijfer (tabel 12a en bijlage tabel 12b).



Een kwart rokers rookt meer

Een kwart van de rokers rookt meer sinds het ingaan van de coronamaatregelen, net als landelijk. Opvallend is dat 22% van de Amsterdamse deelnemers juist minder is gaan roken, dat is hoger dan landelijk. Ook het alcoholgebruik is veranderd. Van de Amsterdammers die alcohol gebruiken, drinkt 9% meer dan voor de coronamaatregelen, net als landelijk (8%). Het aandeel Amsterdammers dat juist minder alcohol drinkt (24%) is hoger dan in april en ook iets hoger dan landelijk (21%; tabel 12a en bijlage tabel 12b).

Tabel 12a: Veranderingen in leefstijl (%)

	AM m1	AM m2	AM m3	AM m4	AM m5	AM m6	AM m7	AM m8
(veel) minder								
sporten en bewegen	57	53	45	41	34	33	32	35
gezond eten	10	13	12	10	8	9	8	7
alcoholgebruik ¹	18	23	22	22	22	22	24	24
tabaksgebruik ²	13	14	16	15	15	24	22	22
(veel) meer								
sporten en bewegen	11	14	15	13	14	11	13	13
gezond eten	15	12	14	14	14	16	15	14
alcoholgebruik ¹	13	17	15	12	12	12	9	9
tabaksgebruik ²	16	24	26	26	28	26	25	24

¹78% van de Amsterdamse deelnemers gebruikt alcohol (meting 8)

²14% van de Amsterdamse deelnemers rookt (meting 8)

Colofon

GGD Amsterdam, afdeling EGZ, december 2020
 tekst: Henriëtte Dijkshoorn, Carolien Veldkamp
 foto: fotobank gemeente Amsterdam
 met dank aan het OIS-Stadspanel

Contact

email: egz@ggd.amsterdam.nl
 www.ggd.amsterdam.nl
 tel: 020-555 55495

Bijlagen

Tabel 1b: Opvolgen adviezen, cijfers Amsterdam en Nederland (%)

	AM	AM	AM	AM	AM	AM	AM	AM	NL	NL	NL	NL	NL	NL	NL	NL
	m1	m2	m3	m4	m5	m6	m7	m8	m1	m2	m3	m4	m5	m6	m7	m8
regelmatig handen wassen	31	31	32	31	34	31	32	32	39	37	40	41	39	38	38	38
nauwkeurig handen wassen ¹	51	49	49	47	46	48	48	48	51	50	50	48	47	48	48	49
gebruik papieren zakdoekjes ²	76	60	62	62	60	63	64	62	75	67	67	66	65	66	66	67
hoesten/niezen in de elleboog ²	63	64	68	67	67	67	68	70	70	69	71	71	71	71	71	73
geen handen schudden	100	100	99	99	98	99	100	100	100	100	99	99	98	99	99	100
1,5 m afstand houden ²	67	62	59	58	55	58	61	62	72	68	64	63	60	63	65	68
niet meer dan max. toegestaan aantal bezoekers thuis	94	94	92	91	91	92	94	93	93	89	87	85	84	85	92	92
niet op plek komen waar het te druk is voor 1,5 m afstand	-	-	-	54	46	43	48	51	-	-	-	61	50	52	52	62

¹minimaal 20 seconden

²berekend over de personen voor wie het van toepassing is

Tabel 2b: Handen wassen, cijfers Amsterdam en Nederland (%)

Vaak tot altijd handen wassen¹	AM	AM	AM	AM	AM	AM	AM	AM	NL	NL	NL	NL	NL	NL	NL	NL
	m1	m2	m3	m4	m5	m6	m7	m8	m1	m2	m3	m4	m5	m6	m7	m8
voordat u naar buiten ging	31	29	29	27	26	30	30	30	39	35	36	36	34	36	37	36
als u weer thuis kwam	84	83	82	79	73	75	76	78	83	81	81	78	73	74	75	76
als u bij iemand op bezoek ging	72	69	70	64	58	62	67	60	75	71	69	64	59	59	61	63
voordat u ging eten	57	57	59	60	56	61	61	61	68	67	68	68	66	69	69	70
na toiletbezoek	90	88	88	87	87	88	87	90	93	92	92	92	92	92	93	93
na het snuiten van uw neus	46	41	46	45	45	48	49	48	60	57	60	60	60	61	62	62

¹berekend over de personen voor wie het van toepassing is

Tabel 3b: Afstandsregel, cijfers Amsterdam en Nederland (%)

Mensen kwamen (soms tot heel vaak) dichterbij dan 1,5 m de laatste keer in de afgelopen week dat u ¹ :	AM	AM	AM	AM	AM	AM	AM	AM	NL	NL	NL	NL	NL	NL	NL	NL
	m1	m2	m3	m4	m5	m6	m7	m8	m1	m2	m3	m4	m5	m6	m7	m8
buitenshuis ging werken ²	50	59	64	64	71	69	61	54	60	65	72	75	77	73	71	66
boodschappen ging doen	75	81	87	87	89	89	87	83	71	80	85	85	87	86	84	77
vrienden of familie bezocht	38	43	60	63	71	64	59	-	36	46	58	64	72	65	59	-
bezoek thuis heeft ontvangen	29	41	49	56	57	50	52	-	31	41	48	54	60	53	48	-
<i>op bezoek gaan of bezoek ontvangen</i> ³	-	-	-	-	-	-	-	49	-	-	-	-	-	-	-	45
de hond uitliet of met de kinderen ging buitenspelen	32	38	44	48	49	34	30	-	22	25	29	27	28	23	19	-
frisse neus halen, buiten sporten	40	45	50	46	44	41	35	-	30	34	38	36	34	31	25	-
<i>buiten zijn (wandelen, spelen)</i> ⁴	-	-	-	-	-	-	-	36	-	-	-	-	-	-	-	23
voor iemand ging zorgen	37	36	47	56	70	65	61	54	34	39	49	57	64	61	57	55
horecagelegenheid	-	-	-	43	60	49	49	-	-	-	-	40	56	52	48	-
culturele instelling (bioscoop, theater)	-	-	-	37	35	34	27	-	-	-	-	22	34	30	28	-
georganiseerd verband aan het sporten	-	-	-	41	56	50	57	30	-	-	-	42	54	52	54	36

¹ berekend over de personen voor wie het van toepassing is

² In meting 8 is naar school/opleiding gaan toegevoegd aan de situatie van buitenshuis werken

³ In meting 8 is vrienden of familie bezoeken en bezoek thuis ontvangen als één situatie nagevraagd

⁴ In meting 8 is 'de hond uitlaten of met kinderen buitenspelen' en 'frisse neus halen of buiten sporten' als één situatie nagevraagd

Tabel 5b: Effectiviteit van de adviezen, cijfers Amsterdam en Nederland (%)

Indruk effectiviteit van maatregelen (heel) hoog	AM								NL							
	m1	m2	m3	m4	m5	m6	m7	m8	m1	m2	m3	m4	m5	m6	m7	m8
20 seconden handen wassen	80	85	82	79	79	76	78	78	81	82	81	78	77	76	77	77
hoesten/niesen in de elleboog	73	81	80	78	78	75	75	78	77	82	83	81	81	80	80	80
gebruik papieren zakdoekjes	76	79	80	77	74	74	72	74	81	83	83	80	79	79	78	78
geen handen schudden	90	95	95	93	93	93	92	95	92	95	94	93	92	93	93	94
1,5 meter afstand houden	86	90	79	77	82	89	92	91	88	89	82	78	80	89	92	92
thuisblijven bij verkoudheid	89	95	92	89	91	91	88	90	91	95	92	88	89	90	89	90
werk zoveel mogelijk thuis	-	92	90	86	86	92	92	92	-	91	86	84	84	90	91	91
vermijd drukte	-	96	94	91	93	95	96	96	-	96	94	91	92	94	95	95
blijf zoveel mogelijk thuis	84	-	-	-	-	-	-	85	85	-	-	-	-	-	-	87
bij verkoudheid huisgenoten: blijf thuis, geen bezoek	-	-	96	96	94	95	95	94	-	-	95	93	93	93	93	93
bij verkoudheid laten testen	-	-	-	78	83	89	83	83	-	-	-	78	80	86	79	83
mondkapje in OV dragen	-	-	-	30	37	42	51	61	-	-	-	37	45	47	53	67
mondkapje in publieke binnenruimtes dragen	-	-	-	-	-	-	37	57	-	-	-	-	-	-	44	61
maximaal aantal bezoekers thuis	-	-	-	-	-	-	67	63	-	-	-	-	-	-	65	61

Tabel 6b: Moeilijkheid van de adviezen, cijfers Amsterdam en Nederland (%)

(heel) moeilijk ¹	AM	AM	AM	AM	AM	AM	AM	AM	NL	NL	NL	NL	NL	NL	NL	NL
	m1	m2	m3	m4	m5	m6	m7	m8	m1	m2	m3	m4	m5	m6	m7	m8
zo seconden handen wassen	9	19	19	18	20	20	16	17	8	19	19	19	20	18	18	18
hoesten/niesen in de elleboog	8	17	15	15	13	13	11	13	7	11	10	10	10	9	9	8
gebruik papieren zakdoekjes	5	15	14	14	15	16	14	15	6	11	11	10	11	10	10	11
1,5 meter afstand houden	25	32	37	39	43	36	32	26	21	25	30	36	38	33	28	23
geen handen schudden	4	2	2	3	3	2	1	2	4	3	3	4	4	3	2	2
zoveel mogelijk thuis werken	-	20	17	24	20	24	23	24	-	21	22	24	25	26	27	25
drukte vermijden	-	15	13	20	20	22	22	15	-	9	10	14	16	16	15	12
zoveel mogelijk thuis blijven	31	30	-	-	-	-	-	27	25	23	-	-	-	-	-	22
bij verkoudheid thuis blijven	-	12	15	20	16	17	20	18	-	11	13	18	18	18	20	17
bij verkoudheid huisgenoten: blijf thuis, geen bezoek	-	-	7	10	10	12	12	11	-	-	9	11	12	13	12	10
bij verkoudheid laten testen	-	-	-	9	8	12	21	16	-	-	-	9	10	10	17	11
mondkapje in OV dragen	-	-	-	23	16	12	7	6	-	-	-	20	15	12	9	6
mondkapje in publieke binnenruimtes dragen	-	-	-	-	-	-	-	9	-	-	-	-	-	-	-	8
maximaal aantal bezoekers thuis	-	-	-	-	-	-	5	9	-	-	-	-	-	-	11	15

¹Berekend over de personen voor wie het van toepassing is. Door een andere rekenmethode van het RIVM verschillen sommige cijfers van cijfers uit eerdere rapportages.

Tabel 7b: Kans en ernst besmetting, cijfers Amsterdam en Nederland (%)

	AM	AM	AM	AM	AM	AM	AM	AM	NL	NL	NL	NL	NL	NL	NL	NL
	m1	m2	m3	m4	m5	m6	m7	m8	m1	m2	m3	m4	m5	m6	m7	m8
inschatting kans (zeer) waarschijnlijk																
zelf besmet raken	11	10	8	8	8	10	14	11	13	11	9	8	9	10	17	14
anderen besmetten	41	39	41	37	38	41	40	38	49	47	48	46	48	48	48	47
inschatting ernst (heel) erg																
zelf besmet raken	58	57	59	63	66	72	70	70	55	57	58	62	66	69	70	70
anderen besmetten	91	93	91	92	93	94	94	94	92	93	93	93	93	94	94	93

Tabel 8.1b: Draagvlak voor maatregelen nu, cijfers Amsterdam en Nederland (%)¹

(helemaal) eens	AM	AM	AM	AM	AM	AM	AM	NL	NL	NL	NL	NL	NL	NL
	m1	m2	m3	m4	m6	m7	m8	m1	m2	m3	m4	m6	m7	m8
20 seconden handen wassen	95	96	95	94	91	92	93	93	95	94	93	91	92	91
hoesten/niezen in elleboog	92	94	92	94	92	93	93	94	95	95	94	93	94	94
papieren zakdoekjes gebruiken	87	91	90	89	88	90	88	87	90	90	88	87	88	87
geen handen schudden	94	95	96	95	93	96	95	90	92	92	91	91	93	92
1.5 meter afstand houden	95	95	91	87	90	93	93	95	94	90	84	90	93	93
blijf zoveel mogelijk thuis	75	-	-	-	-	-	68	82						78
thuisblijven bij verkoudheidsklachten	87	92	89	86	84	80	81	91	93	91	86	86	84	85
reis niet naar het buitenland	92	90	88	-	-	-	84	89	89	84				86
zoveel mogelijk thuis werken	-	90	85	78	81	85	82	-	88	84	78	81	85	85
vermijd drukte	-	96	95	93	94	96	94	-	96	95	93	94	95	95
thuisblijven bij huisgenoten met klachten	-	-	95	94	92	91	91	-	-	94	92	91	92	92
mondkapje in ov	-	-	-	71	87	90	91	-	-	-	73	84	88	92
testen bij verkoudheidsklachten	-	-	-	74	79	74	72	-	-	-	77	85	78	79
quarantaine na bezoek hoog risicogebied	-	-	-	-	87	73	83	-	-	-	-	90	82	87
quarantaine na contact mogelijk besmet persoon	-	-	-	-	89	85	89	-	-	-	-	91	90	92
mondkapje in publieke binnenruimtes	-	-	-	-		78	87	-	-	-	-	-	75	88
maximaal aantal bezoekers thuis en 1,5 m afstand	87	82	79	-	81	83	80	87	82	74	-	-	81	77
maximaal 2 personen of 1 huishouden binnen en buiten	-	-	-	-	-	-	71	-	-	-	-	-	-	70
sport met maximaal 2 personen op 1,5 meter afstand	-	-	-	-	-	-	75	-	-	-	-	-	-	74

¹in meting 5 is deze vraag niet gesteld

Tabel 8.2b: Draagvlak voor maatregelen 6 maanden, cijfers Amsterdam en Nederland (%)

(helemaal) eens	AM	AM	AM	AM	AM	AM	AM	AM	NL	NL	NL	NL	NL	NL	NL	NL
	m1	m2	m3	m4	m5	m6	m7	m8	m1	m2	m3	m4	m5	m6	m7	m8
20 seconden handen wassen	90	93	92	91	88	89	91	91	90	93	91	89	88	91	92	91
hoesten/niezen in elleboog	90	93	91	92	91	91	91	91	92	94	93	91	92	93	94	93
papieren zakdoekjes gebruiken	89	92	89	88	87	88	89	89	88	91	89	86	86	88	89	88
geen handen schudden	86	90	89	84	85	91	94	93	86	89	86	84	84	90	92	90
1.5 meter afstand houden	67	73	69	61	66	81	88	85	70	75	71	65	69	83	89	85
blijf zoveel mogelijk thuis	35	-	-	-	-	-	-	58	43							66
thuisblijven bij verkoudheidsklachten	77	82	78	71	76	79	74	71	80	85	79	74	76	82	78	78
reis niet naar het buitenland	65	67	59	-	-	-	-	71	71	69	63					74
zoveel mogelijk thuis werken	-	64	62	58	61	75	75	73	-	67	65	64	67	77	79	77
vermijd drukte	-	82	79	75	80	87	89	87	-	81	80	78	82	89	90	87
thuisblijven bij huisgenoten met klachten	-	-	86	81	85	89	87	86	-	-	85	83	85	89	88	87
mondkapje in ov	-	-	-	62	70	82	87	86	-	-	-	65	73	82	85	87
testen bij verkoudheidsklachten	-	-	-	70	74	80	72	73	-	-	-	75	76	84	77	78
quarantaine na bezoek hoog risicogebied	-	-	-	-	-	85	70	78	-	-	-	-	-	88	80	84
quarantaine na contact mogelijk besmet persoon	-	-	-	-	-	88	83	85	-	-	-	-	-	89	88	88
mondkapje in publieke binnenruimtes	-	-	-	-	-	-	72	81	-	-	-	-	-	-	73	81
maximaal aantal bezoekers thuis en 1,5 m afstand	45	47	42	-	-	72	65	61	50	51	45	-	-	-	66	60
maximaal 2 personen of 1 huishouden binnen en buiten	-	-	-	-	-	-	-	57	-	-	-	-	-	-	-	56
sport met maximaal 2 personen op 1,5 meter afstand	-	-	-	-	-	-	-	62	-	-	-	-	-	-	-	61

Tabel gb: Houding ten opzichte van het overheidsbeleid, cijfers Amsterdam en Nederland (%)

Deelnemer geeft aan:	AM								NL							
	m1	m2	m3	m4	m5	m6	m7	m8	m1	m3	m5	m6	m7	m8		
(zeer) positief over aanpak in gesprekken met anderen	62	57	47	40	45	25	18	25	67	55	52	34	29	35		
(heel) veel vertrouwen in aanpak overheid	68	69	63	67	69	42	30	45	75	70	74	52	43	57		
NL beleid beter dan andere landen	47	52	50	56	64	37	21	32	55	59	72	49	28	42		
positief over Coronamelder	-	-	-	-	-	40	39	36	-	-	-	-	-	40 ¹		
ik heb Coronamelder gedownload	-	-	-	-	-	-	-	47	-	-	-	-	-	55 ¹		
ik kijk regelmatig op coronadashboard	-	-	-	-	-	-	21	18	-	-	-	-	-	23 ¹		

¹landelijk cijfer uit totaalbestand

Tabel 10b: Psychische gezondheid, cijfers Amsterdam en Nederland (%)

	AM								NL							
	m1	m2	m3	m4	m5	m6	m7	m8	m1	m2	m3	m4	m5	m6	m7	m8
Onvoldoende rapportcijfer leven	14	10	9	6	5	6	7	7	9	7	6	5	4	4	6	7
Psychische gezondheid																
psychisch gezond	83	85	86	87	88	87	85	86	87	88	89	90	91	90	89	88
psychisch licht ongezond	10	11	10	10	9	8	9	9	8	8	7	7	6	6	7	7
psychisch matig ongezond	5	4	3	2	3	3	5	4	3	3	3	2	2	2	3	3
psychisch ernstig ongezond	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Welzijnsgevoelens afg. week^{1,2}																
(heel) vaak angstig	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	6
(heel) vaak stress	-	-	-	-	-	-	-	12	-	-	-	-	-	-	-	18
(heel) vaak slaapproblemen	-	-	-	-	-	-	-	18	-	-	-	-	-	-	-	18

¹in meting 8 is op andere manier gevraagd naar welzijnsgevoelens van mensen dan in meting 1-7

²landelijke cijfers zijn afkomstig uit het totaalbestand

Tabel 11b: Sociale contacten en eenzaamheid, cijfers Amsterdam en Nederland (%)

	AM	AM	AM	AM	AM	AM	AM	AM	NL	NL	NL	NL	NL	NL	NL	NL	NL
	m1	m2	m3	m4	m5	m6	m7	m8	m1	m2	m3	m4	m5	m6	m7	m8	
Kwaliteit sociale contacten																	
Ik ervaar goed contact met familie, vrienden, kennissen	76	58	59	64	70	63	61	66	78	63	63	65	70	66	65	65	
Digitale/telefonische contacten ervaar ik als positief	77	70	66	64	63	64	62	67	79	73	69	65	64	62	63	65	
Alles bij elkaar ervaar ik de kwaliteit van mijn sociale contacten goed	63	53	52	55	62	60	53	57	66	55	57	62	67	63	59	58	
Ik mis het om mijn vrienden of familie in het echt te zien	-	79	75	67	54	55	66	69	-	80	74	63	49	51	60	69	
Eenzaamheid																	
niet eenzaam	30	29	33	42	46	48	44	41	29	33	41	48	53	53	49	42	
matig eenzaam	52	54	54	45	40	40	42	44	57	53	46	39	35	35	37	43	
ernstig eenzaam	17	17	13	14	14	13	15	15	14	14	13	13	11	12	14	15	

Tabel 12b: Veranderingen in leefstijl, cijfers Amsterdam en Nederland (%)

	AM	AM	AM	AM	AM	AM	AM	AM	NL	NL	NL	NL	NL	NL	NL	NL
	m1	m2	m3	m4	m5	m6	m7	m8	m1	m2	m3	m4	m5	m6	m7	m8
(veel) minder																
sporten en bewegen	57	53	45	41	34	33	32	35	53	49	41	35	31	29	25	33
gezond eten	10	13	12	10	8	9	8	7	12	12	10	8	7	7	6	6
alcoholgebruik ¹	18	23	22	22	22	22	24	24	15	18	18	17	17	18	19	21
tabaksgebruik ²	13	14	16	15	15	24	22	22	12	13	12	12	12	13	14	17
(veel) meer																
sporten en bewegen	11	14	15	13	14	11	13	13	12	14	17	16	15	14	13	13
gezond eten	15	12	14	14	14	16	15	14	10	11	12	12	12	13	13	13
alcoholgebruik ¹	13	17	15	12	12	12	9	9	11	13	12	10	9	10	8	8
tabaksgebruik ²	16	24	26	26	28	26	25	24	21	29	30	28	27	26	25	25

¹78% van de Amsterdamse deelnemers gebruikt alcohol (meting 8)

²14% van de Amsterdamse deelnemers rookt (meting 8)